

[Hranice „psa“ a hranice „slova“]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2002](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2002](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 4. 6. 2002

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 4. 6. 2002

[Hranice „psa“ a hranice „slova“]

Ochlupená kůže tvoří – zhruba vzato – hranici, která omezuje a vymezuje konkrétního psa v jeho vztazích k okolním skutečnostem, ale to jen proto, že tento pes má tělo (eventuelně je také tělem, tělesem v prostoru). To nám pochopitelně neobvykle usnadňuje rozhodování, co k tomuto konkrétnímu psu „patří“, tedy co je jeho součástí nebo vlastností (eventuelně také následkem jeho činnosti, jeho produktem, zásluhou nebo vinou atd.), a co naopak musíme započítat někam jinam. Už značně odlišná je situace, v níž jde o to, co je pes a co pes není. Tuto hranici musíme stanovovat my lidé, psi se o ni příliš nestarají, i když ji (nebo jinou podobnou) prakticky svým chováním většinou rozeznávají a respektují (většinou ovšem z naprosto jiných motivů). Ale pak tu jsou skutečnosti, na které nemůžeme ukázat, aby o sobě samy nějak „vypovídaly“ svým vzezřením, nýbrž které musíme jaksí „vykrajovat“ ze změti jiných, podobných nebo nepodobných skutečností, o nichž platí totéž. Tak například můžeme uvažovat, diskutovat nebo polemizovat o tom, co je to skutečné přátelství, co je to slušnost nebo odpovědnost atd. Pochopitelně tomu není tak, že slovo „přátelství“ je pouhé slovo (a už vůbec ne „pouhý zvuk“, *flatus vocis*); a není tomu tak, že přátelství vzniká teprve s tímto slovem, tj. teprve když je pojmenováno. Správné slovo, jež pojmenuje něco, co jsme dosud neznali nebo jsme si to dost neuvědomovali, může ovšem způsobit, že to najednou vidíme a víme. To se však může stát jen díky tomu, že už s ‘přátelstvím’ nějakou zkušenost, přímou nebo nepřímou, máme. Narativní poukaz k takovému ‘přátelství’, o kterém už něco víme, nás může vést k tomu, abychom toto své vědění a zkušenost s ním spojenou obohatili a dokonce prohloubili.

(Písek, 020604–1.)